

Mashg'ulotning maqsadi

✦ O'quvchilar suvning asosiy manbalarini, ularning ahamiyatini va suvni qanday toza saqlash kerakligini o'rganadi. Ular suvning qayerdan kelishi, ichimlik suvi va suvning tabiatda aylanishi haqida tushuncha hosil qiladi.

Mashg'ulot davomiyligi

⌚ 45 daqiqa

Interfaol resurslar

Platformadagi interfaol resurslar 4-sinf Tabiiy fan (science) darsligining 1-bo'limi 23-sahifasidagi diagramma hamda 22-25-sahifalaridagi nazariy ma'lumotlar asosida tayyorlangan.

Muhim va asosiy nazariy qism

💧 Suv hayot uchun juda muhim! Suvsiz o'simliklar, hayvonlar va odamlar yashay olmaydi. Yer yuzining 70% qismi suv bilan qoplangan, lekin uning faqat 3% qismi ichimlik suvi sifatida yaroqli.

🌊 Suvning asosiy manbalari

1. Yer usti suvlari – Okeanlar, dengizlar, daryolar, ko'llar va muzliklardan iborat.

🌊 Okean va dengizlar – Yer yuzidagi eng katta suv havzalari, lekin sho'r suvdan iborat.

🏞️ Daryolar va ko'llar – Chuchuk suvning asosiy manbai bo'lib, odamlar va hayvonlar ichimlik suvi sifatida foydalanadi.

2. Yer osti suvlari – Quduqlar va buloqlar orqali chiqadigan suvlar.

💧 Buloqlar – Yer ostidan tabiiy ravishda chiqadigan toza suv manbalari.

🏺 Artezian quduqlari – Yer ostida chuqur joylashgan chuchuk suvlar.

3. Atmosfera suvlari – Yomg'ir, qor va do'l shaklida yerga tushadigan suvlar.

☁️ Yomg'ir suvi – Suvning tabiiy aylanishi natijasida yerga tushadi.

❄️ Qor va muzliklar – Suvning katta qismi muz shaklida saqlangan.

🌍 Suvning tabiatdagi aylanishi

1. Quyosh suvlarga ta'sir qilib ularni bug'lantiradi.

2. Bug' osmonga ko'tarilib, bulut hosil qiladi.

3. Bulutlar sovib, yomg'ir yoki qor shaklida yerga tushadi.

4. Bu suv daryolar va ko'llarga qaytadi va yana aylanish davom etadi.

💧 Suvni qanday asrash kerak?

☑️ Chuchuk suvni tejash (keraksizga kranni ochiq qoldirmaslik).

☑️ Daryolarni va suv havzalarini ifloslantirmaslik.

- ☑ O'rmonlarni kesmaslik – daraxtlar yomg'ir hosil bo'lishiga yordam beradi.
- ☑ Chuchuk suv manbalaridan ehtiyotkorlik bilan foydalanish.

STEM fanlar bilan integratsiyasi

- Tabiiy fanlar – Suvning aylanishi va tabiatdagi roli.
- Matematika – Suv sarfini hisoblash va suv manbalarini taqqoslash.
- Texnologiya – Suvni tozalash va saqlash usullari.
- Informatika – Sun'iy yo'ldosh tasvirlari orqali suv resurslarini kuzatish.

Qiziqarli fakt

- Yer yuzidagi ichimlik suvining **68%** qismi muzliklarda saqlangan!
- Sahro hududlarida yomg'ir yiliga atigi **1-2 marta** yog'ishi mumkin.